Gemeente Amsterdam

Let op! Max. 1 á 2 alinea's aanhouden voor de eerste twee punten (kernboodschap en risico's/uitdagingen). Bulletsgewijs opgesomd, niet te verhalend. Zorg dat de laatste info in de annotatie staat. Als laatste de Q&A met daarin de lastige politieke vragen.
Het streven is een A4 per agendapunt.

Agendapunt (nummer + Raadsinformatiebrief lood in volkstuinen)

Gepiept door lid Mangal
Vraag: Dit is reeds de derde keer dat lood verontrust; eerst de loden pijpen van waterleidingen, dan de verontreinigingen in het Oosterpark en nu volkstuinen. Ik wil graag weten welke gevolgen dit heeft en of er ook sprake is van schooltuinen waarbij gewassen worden verbouwd door kinderen van het primair onderwijs en welke blootstelling zij hebben (gehad).

Aanwezigheid ter ondersteuning
5.1. 2, 5.1, 2, e *adviseur bodem G&O,* 5.1, 2, e
5.1, 2, e *adviseur milieu&gezondheid GGD Amsterdam,*
5.1, 2, e 5.1, 2, e
Wordt tevens toegevoegd aan de signal app groep met de wethoudersassistent.

Aanwezig DB-lid
Niet van toepassing

Kernboodschap: waarom doen we dit?
Amsterdam is een stad die al eeuwen in gebruik is. In bouwmaterialen en dempingsmaterialen van de bodem zijn in het verleden niet altijd schone materialen gebruikt. Lood wordt al duizenden jaren gebruikt. Blootstelling aan lood is dan ook geen nieuw fenomeen. In Nederland en veel andere landen is diffuse verontreiniging van de bodem met lood ontstaan doordat men zich, onbewust van de risico's, op een ondoordachte wijze ontdeed van loodhoudend afval en doordat men zich niet voldoende bewust was van loodhoudende emissies. Het gebruik van gelode benzine, loodwit fabrieken en de productie van lood uit ertsen en loodhoudend afval zijn voorbeelden van belangrijke bronnen van diffuse bodemverontreiniging met lood. Veel van deze bronnen zijn aangepakt en de blootstelling aan lood is de afgelopen decennia sterk verminderd.

De gemeente werkt programmatisch aan het verminderen van blootstelling van lood vanuit de bodem. Zo zijn alle Amsterdamse kinderspeelplaatsen onderzocht en indien noodzakelijk gesaneerd of lopen er voorbereidingen om sanering uit te voeren. Ook de schooltuinen zijn onderzocht waarbij op enkele plaatsen ~~, hier zijn plaatselijk~~ licht verhoogde loodwaarden ~~gemeten~~zijn gevonden. Omdat kinderen extra gevoelig zijn voor lood zijn deze resultaten voorgelegd aan de GGD. Die heeft vastgesteld dat er geen risico's zijn voor de gezondheid van de schoolkinderen. De schooltuinen kunnen veilig gebruikt worden. ~~Daarbij levert lood met name een risico op voor jonge kinderen en worden de schooltuinen over het algemeen gebruikt door kinderen ouder dan 7 jaar.~~
~~Voor loden leidingen is reeds een campagne uitgerold.... @~~5.1, 2, e ~~kun jij hier iets meer over zeggen~~.Lood kan ook voorkomen in de waterleidingen van

huizen die voor 1960 zijn gebouwd. Alle scholen (primair en voortgezet onderwijs) en kinderopvanglocaties in panden ouder dan 1960 zijn onderzocht. Waar nodig zijn de loden leidingen vervangen. Dit is ook gebeurd bij de panden die in beheer zijn van gemeentelijk vastgoed. Daarnaast hebben de woningcorporaties in overleg met de gemeente hun volledige bezit van voor 1960 onderzocht en gesaneerd.

Wat zijn de risico's / uitdagingen?

Q&A

- *Verplaats je in de rol van de raadsleden, welke vragen kunnen zij gaan stellen over het onderwerp?*
- *En wat zijn daarop de antwoorden? Denk daarbij ook aan strategisch slimme beantwoordingslijn, niet alleen defensief ook offensief.*
- *Is een antwoord niet bekend op dit moment (of we hebben meer tijd nodig om dat uit te zoeken), dan dat melden aangevuld met informatie wanneer we het antwoord wel denken te hebben*

Algemeen

- Hoe groot kan de gezondheidsschade zijn door lood?

Bij de normale achtergrondblootstelling vanuit voeding en bijvoorbeeld huisstof (op een schone bodem) is geen sprake van gezondheidsschade. Als een kind dagelijks wordt blootgesteld aan lood in hogere concentraties, dan kan de gezondheidsschade oplopen tot 7 IQ punten. Ook op langere termijn zou er schade kunnen optreden aan bijvoorbeeld nieren. Lood wordt maar langzaam door het lichaam uitgescheiden.

- ~~Welke bronnen van lood zijn er in het milieu~~Op welke manieren kunnen we lood in ons lichaam krijgen?

~~De mens wordt blootgesteld aan~~We kunnen op verschillende manieren met lood in aanraking komen. ~~vanuit~~We kunnen lood binnenkrijgen via onze voeding en~~,~~ drinkwater, ~~emissies naar lucht,~~Maar ook door het inademen van huisstof en door ~~het gebruik van de~~het inslikken van bodemdeeltjes. Vooral kinderen steken hun handjes regelmatig in hun mond. En tijdens het spelen en graven in de grond kunnen ze dan bodemdeeltjes inslikken. In veel voedingsmiddelen en ook in drinkwater is een (lage) concentratie lood aanwezig. De belangrijkste bronnen van blootstelling zijn graanproducten, melk en fruit (5.1, 2, e et al., 2012).

- Hoe zit het met lood in het Oosterpark?

Telkens opnieuw stelt de Stichting Herstel Oosterpark dat de bodemkwaliteit van het Oosterpark een risico is voor de volksgezondheid. Onderzoeksresultaten, welke ter kennisname zijn aangeboden aan de commissie, waren voor de Stichting aanleiding voor een raadsadres. Zowel GGD als Omgevingsdienst delen de conclusie van de gemeente dat geen sprake is van risico's.

In het recentelijk uitgevoerde onderzoek (RSK 2023) is alleen ingezoomd op de plekken, buiten de ingerichte speelplaatsen, waar veel gerecreëerd wordt door kinderen. Dit zijn met name de ligweiden in het park. De te onderzoeken plekken zijn geselecteerd in samenspraak met de parkbeheerders, zij weten goed hoe het park wordt gebruikt. In het onderzoek zijn niet de ingerichte speelplaatsen onderzocht zoals de velden bij het pierenbad, de natuurspeelplaats en speeltuin de Slinger. Deze speelplaatsen zijn al eerder onderzocht in 2019.
Deze commissie is de afdoening van toezegging waarschuwingsborden Oosterpark opgenomen op de agenda. Beantwoording van raadsadressen van Stichting herstel Oosterpark volgt de volgende commissie RO.

Loodprogramma
Lood is een stof die schadelijk is voor de gezondheid. Amsterdam is een van de steden in Nederland met een omvangrijke diffuse verontreiniging . Stoffen als lood zijn in de loop van eeuwen door ophogingen, dempingen en intensieve bedrijvigheid in de bodem terechtgekomen. In Amsterdam werken we op programmatische wijze aan de Aanpak van loodverontreinigingen. Lood in de bodem vormt een gezondheidsrisico voor jonge kinderen. Daarom ligt de focus op plaatsen waar kinderen spelen en waar hoge loodgehalten in de bodem voorkomen. In de praktijk zijn dat kinderspeelplaatsen en de particuliere tuinen van woningen. Daarom richt het loodbeleid van Amsterdam zich primair op deze bodemfuncties. Hierbij moet echter een kanttekening worden geplaatst: het is uit praktisch en financieel oogpunt niet haalbaar om alle (veelal particuliere) tuinen van bestaande woningen binnen de Ring A10 te onderzoeken en te saneren. Wij werken aan het zoveel mogelijk beperken van de blootstelling aan lood vanuit de bodem voor jonge kinderen.